

Projekt

projekt uchwały sprawdzono pod
względem prawnym

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W ZANIEMYŚLU**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych, oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata
2026-2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), w związku z art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Zaniemyśl.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Burmistrz

Grzegorz Grała

RADCA PRAWNY
Anna Ratajczyk-Gibowska



Sekretarz Gminy


Mateusz Waligóra

Załącznik do uchwały
Nr Rady Miejskiej w Zaniemyślu
z dnia

**Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Zaniemyśl
na lata 2026 - 2029**

ZANIEMYŚL



Zaniemyśl 2025 r.

Spis treści:

1. Wprowadzenie	2
2. Charakterystyka zjawiska	4
3. Podstawy prawne programu	13
4. Główne kierunki działań Gminy Zaniemyśl	14
Cele Programu.....	16
5. Realizacja Programu.....	25
6. Sposób monitorowania i sprawozdawczości.....	28

1. Wprowadzenie

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1986 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), samorząd gminy realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, oraz problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo - profilaktycznych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii dotyczą w szczególności:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć profilaktycznych w zakresie sportu i rekreacji dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W celu realizacji tych zadań opracowywany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029 zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych oraz wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych. Program został opracowany na podstawie Diagnozy lokalnych zagrożeń Gminy Zaniemyśl.

Celem działań podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego jest redukcja problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi i uzależnieniami behawioralnymi w całej populacji, a nie tylko w grupach ryzyka. Działania te powinny obejmować szeroko zakrojoną profilaktykę, edukację, leczenie i reintegrację, a także działania ograniczające szkody zdrowotne i społeczne wynikające z uzależnień. Innymi słowy, **działania podejmowane przez**

Gminę Zaniemyśl na rzecz ograniczania szkód zdrowotnych powodowanych przez substancje psychoaktywne i uzależnienia behawioralne skierowane będą do wszystkich mieszkańców gminy.

2. Charakterystyka zjawiska

Uzależnienie od substancji psychoaktywnych takich jak, alkohol czy narkotyki, uzależnienia behawioralne i przemoc domowa, są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie. Wśród przyczyn popadania w uzależnienia zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utrata zatrudnienia.

Przyjęto się sądzić, że Polacy piją alkohol często, w dużych ilościach. Należałoby więc wnioskować, że istnieje społeczne przyzwolenie, norma, która nie potępia częstego spożywania alkoholu, lecz przeciwnie – czyni je społecznie akceptowalnym wzorem postępowania.

Z najnowszych badań wynika, że nadużywanie alkoholu dotyczy ponad 2,5 mln Polaków. W rodzinach z problemem alkoholowym żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci. Z kolei 700-900 tys. osób w naszym kraju jest uzależnionych od alkoholu (Badania KCPU dot. uzależnień – 2023 r.).

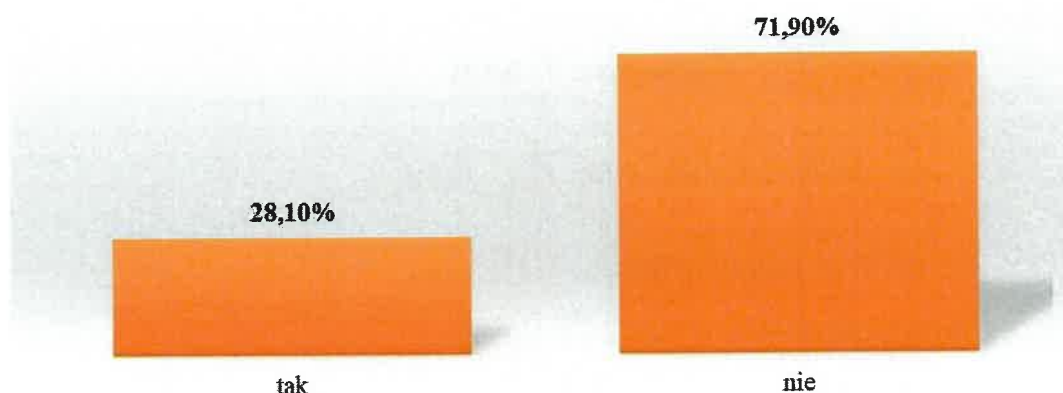
Na wstępie przedstawiamy wybrane wyniki z ogólnopolskiego badania dotyczącego picia napojów alkoholowych przez młodzież - ESPAD - przeprowadzone w 2024 r. Objęto nim młodzież w wieku 15 – 16 lat jako pierwszą grupę badawczą oraz młodzież w wieku 17 – 18 lat jako drugą grupę badawczą. Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 72,9% uczniów z młodszej grupy i 91,3% uczniów z grupy starszej. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 39,1% piętnasto-szesnastolatków i 73,3% siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 13,4% uczniów z młodszej grupy i 24,3% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 67,9% uczniów młodszych i 40,9% uczniów starszych. Wyniki uzyskane w 2015 r. w zestawieniu z wynikami z 2011 r. wskazywały na

znaczny spadek odsetka często pijących w młodszej grupie. Po raz pierwszy w historii badania ESPAD mniej niż połowa respondentów nie piła w czasie ostatnich 30 dni od momentu badania. W 2019 r. mieliśmy do czynienia ze stabilizacją tego odsetka, zaś w 2024 r. obserwujemy znaczący spadek. W starszej grupie, w latach 2011-2015, można było mówić o stabilizacji. W 2019 r. nastąpił wyraźny spadek kontynuowany w 2024 r. Należy zwrócić uwagę, że w ocenach respondentów poziom dostępności napojów alkoholowych jest wysoki. Uczniowie klas pierwszych, a więc młodzież w wieku 15-16 lat, uznali za bardzo łatwe do zdobycia: piwo – 44,2%, wino – 34,9% i wódkę – 35,9%. Jedynie niewielki odsetek tej grupy badanych uznał za niemożliwe do zdobycia piwo (6,5%), wino (8,0%) i wódkę (9,5%). Młodzież deklaruje podobny poziom dostępu do tytoniu. Za bardzo łatwy do zdobycia uznało go 37,8% pierwszoklasistów, za niemożliwy do zdobycia – jedynie 4,5%. Można zauważyć, że większość badanych nie ma dużych trudności z dostępem do napojów alkoholowych i tytoniu, mimo że według polskiego prawa sprzedaż i podawanie używek nieletnim są zabronione.

Na terenie Gminy Zaniemyśl w 2023 roku były prowadzone badania diagnostyczne w zakresie uzależnień od substancji psychoaktywnych.

Wśród ankietowanych uczniów szkół podstawowych 28,1% badanych ma już inicjację alkoholową za sobą.

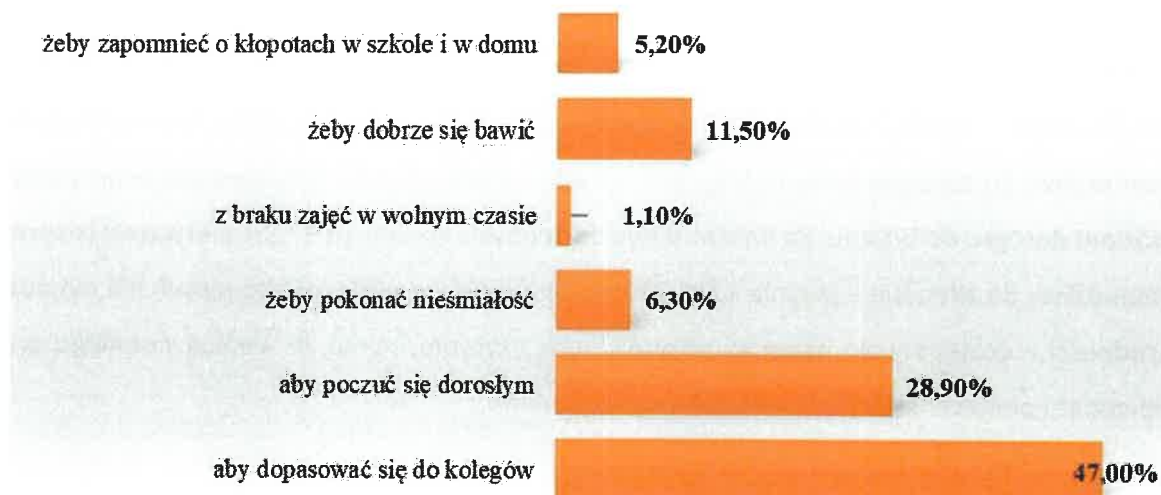
Czy kiedykolwiek piłeś/aś alkohol?



47,0% badanej młodzieży ze szkół podstawowych Gminy Zaniemyśl twierdzi, że młodzież sięga po alkohol w celu dopasowania się do kolegów, 28,9% mówi, że po alkohol sięga się po to, aby poczuć się dorosłym. 11,3% uważa, że młodzież pije, aby dobrze się bawić. 6,3%

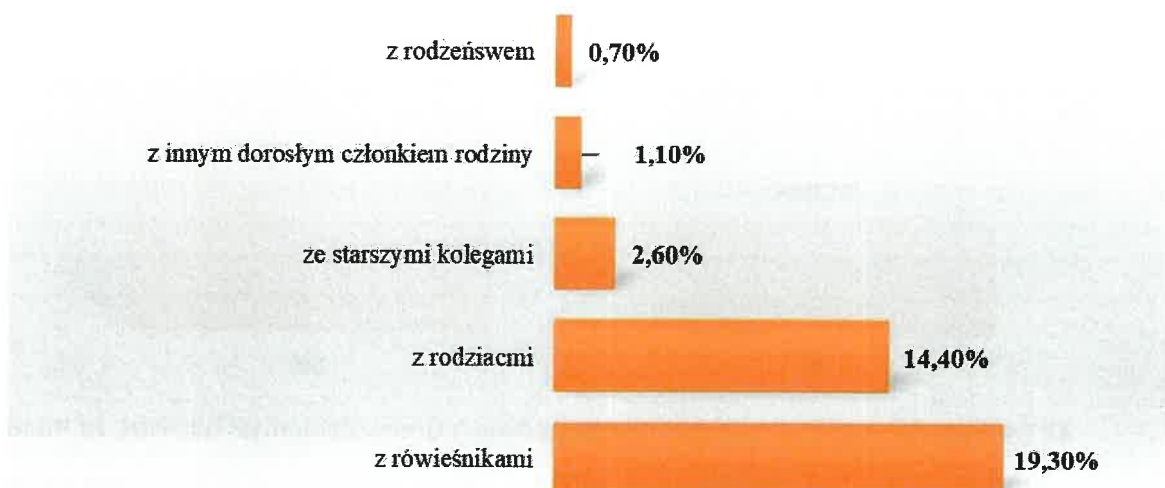
respondentów uważa, że powodem sięgania po alkohol jest pokonanie nieśmiałości. 5,2% wskazuje na chęć zapomnienia o kłopotach w szkole i w domu, a 1,1% ankietowanych mówi o braku zajęć w wolnym czasie.

Jak sądzisz, z jakich powodów młodzież sięga po alkohol?



Uczniowie szkół podstawowych, biorący udział w badaniach wskazali, że po raz pierwszy alkohol pili z rówieśnikami (19,3%), z rodzicami (14,4%), ze starszymi kolegami (2,6%), z innym dorosłym członkiem rodziny (1,1%) oraz z rodzeństwem (0,7%).

Z kim po raz pierwszy piłeś alkohol?



Samodzielnie, kiedykolwiek zakupiło alkohol 24,8% badanej młodzieży.

Wśród dorosłych mieszkańców Gminy Zaniemyśl abstynencję deklaruje 42,5% ankietowanych. Okazjonalnie alkohol pije 39,5% badanych mieszkańców biorących udział w badaniu. Po alkohol sięga średnio raz w miesiącu 7,5% respondentów, 6,5% badanych pije więcej niż raz w tygodniu, 3,0% pije kilka razy w miesiącu i 1,0% badanych po alkohol sięga prawie codziennie.

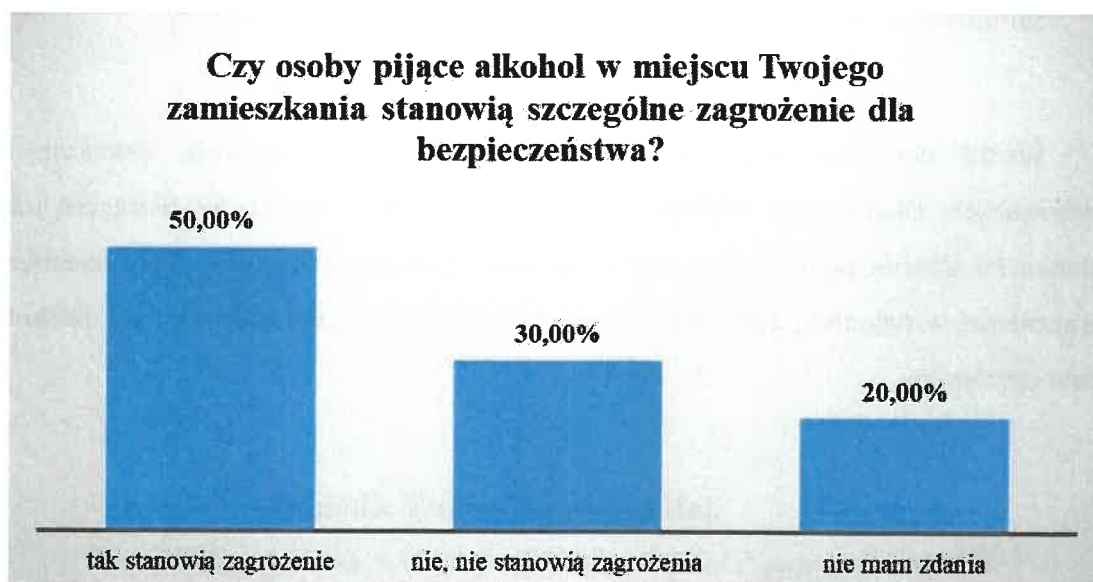


Dorośli mieszkańcy Gminy Zaniemyśl zauważyli zmiany w obyczajowości spożywania alkoholu w swoim środowisku, na przestrzeni ostatnich 10 lat.

33,0% badanych uważa, że w ciągu ostatnich 10 lat nie zauważyło zmian w spożyciu alkoholu na terenie Gminy Zaniemyśl. **65,0% respondentów uważa, że wzrosło**, a 2,0% respondentów uważa, że zmalało.

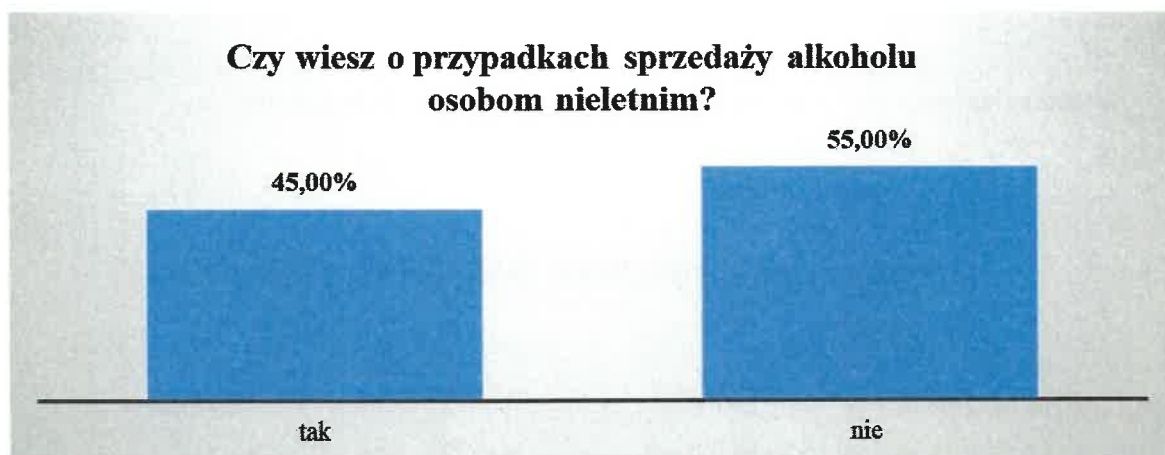
Badani właściciele i pracownicy punktów sprzedaży napojów alkoholowych wypowiedzieli się na temat tego, czy pijące osoby w ich miejscu zamieszkania stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa.

Pośród badanych 30,0% badanych nie widzi żadnego zagrożenia ze strony osób pijących. 50,0% respondentów uważa, że osoby pijące alkohol w miejscu zamieszkania badanych stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa. 20,0% ankietowanych nie ma zdania w tym temacie.



Sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży napojów alkoholowych wypowiedzieli się również na temat tego, jak często zdarza się, że młody człowiek próbuje kupić alkohol.

30,0% badanych stwierdziło, że nigdy nie zdarza się, że taka sytuacja, gdy osoba nieletnia próbuje kupić alkohol, a 45,0% wskazuje, że zdarza się taka sytuacja bardzo rzadko. Jednak 20,0% wskazuje, że co najmniej raz w tygodniu nieletni próbuje zakupić alkohol, a 5,0% mówi, że taka sytuacja zdarza się prawie codziennie.



55,0% respondentów nie wie o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. 45,0% ankietowanych wie o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

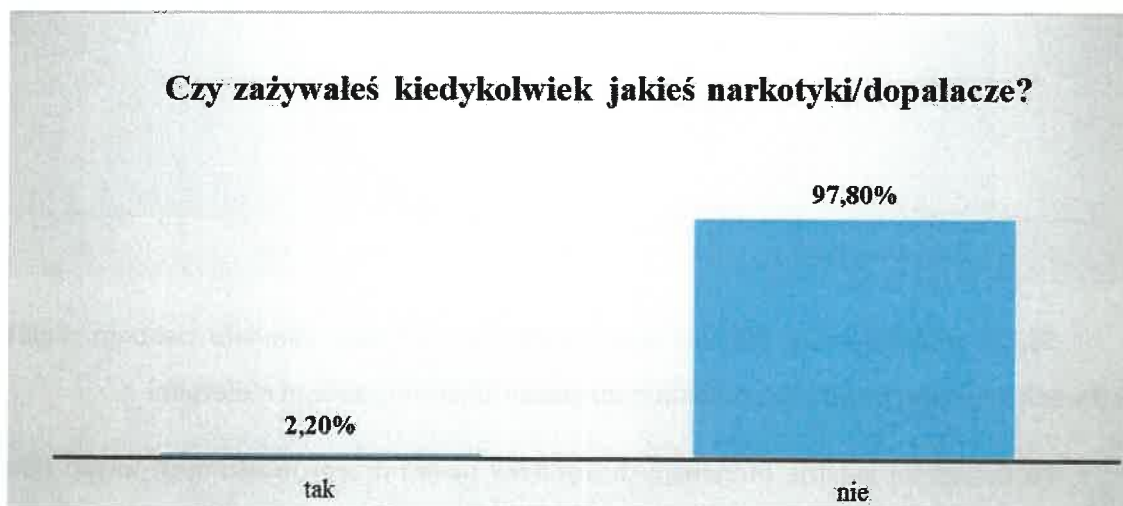
Po dogłębnej analizie otrzymanych wyników badań przeprowadzonych wśród młodych mieszkańców gminy można wnioskować, że jednym z istotniejszych problemów nadal zdaje się być problem picia alkoholu – **28,1% uczniów deklaruje**, że inicjację alkoholową ma już za sobą. Wyniki badań wskazują, że nadal należy prowadzić działania zmierzające do uświadamiania młodych ludzi o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, szczególnie przez uczniów szkół podstawowych.

Uzależnienie od narkotyków jest specyficzne z uwagi na różnorodność iniekcji oraz oddziaływania środków. Tak jak dla innych uzależnień, uzależnienie od narkotyków charakteryzuje się silną, nabytą potrzebą przyjmowania substancji. Badania przeprowadzone w Polsce wskazują, że używanie narkotyków jest mniej rozpowszechnione niż spożywanie alkoholu, dotyczy ono 4,7 % populacji Polaków w wieku 15-64 lat. W porównaniu do całej populacji najwyższe użytkowanie narkotyków dotyczy młodzieży i młodych osób dorosłych w wieku 15-34 lata.

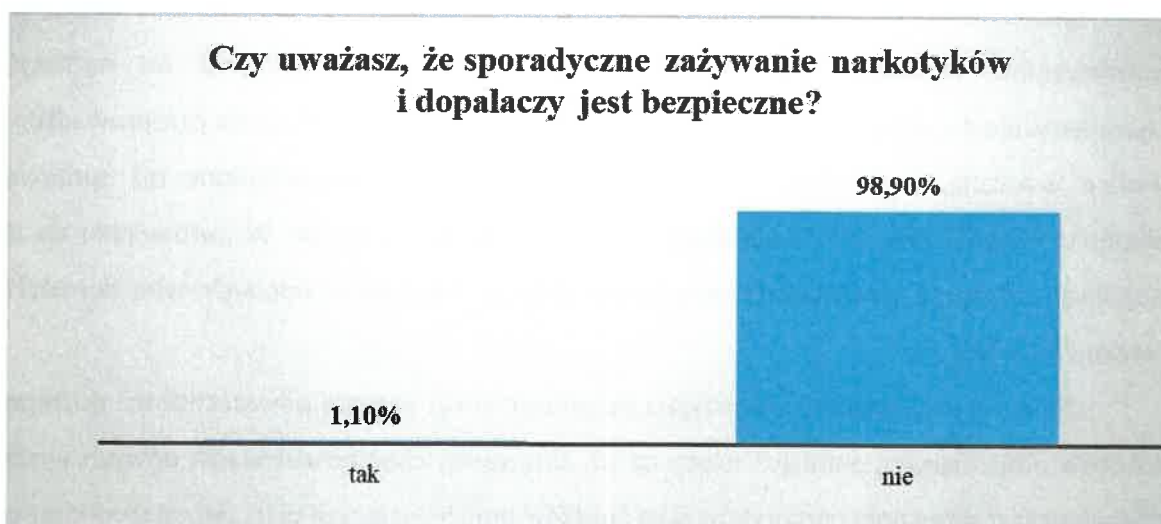
Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast: coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów.

W ciągu ostatnich 10 lat scena narkotykowa zmieniała się w Polsce głównie poprzez pojawienie się bardzo dużej liczby nowych substancji psychoaktywnych. Warto zwrócić uwagę, że duży odsetek osób przyjmujących narkotyki często sięga po alkohol (80%), benzodiazepiny (55%) oraz metadon (57%), czyli substancje legalne.

Wśród ankietowanych uczniów 2,2% deklaruje kontakt z narkotykami.



98,9% badanych uczniów szkoły podstawowej z Gminy Zaniemyśl uważa, że nawet sporadyczne zażywanie narkotyków i dopalaczy nie jest bezpieczne, 1,1% ankietowanych twierdzi, że sporadyczne zażywanie narkotyków i dopalaczy jest bezpieczne.



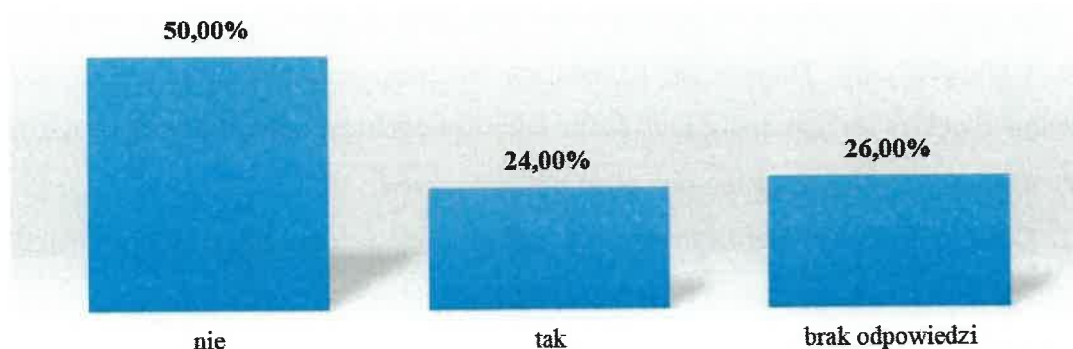
Dorośli mieszkańcy Gminy Zaniemyśl wyrazili również swoją opinię na temat szkodliwości zażywania narkotyków. 61,5% ankietowanych uważa, że zażywanie narkotyków jest szkodliwe, 11,0% twierdzi, że raczej tak, a 27,5% ankietowanym trudno powiedzieć, czy zażywanie narkotyków/dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia.

Czy uważa Pan/i, że zażywanie narkotyków/dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia?



24,0% badanych wskazało, że zdarzyło im się użyć narkotyku lub innego środka odurzającego, a 50,0% nie używało żadnych substancji psychoaktywnych. 26,0% badanych nie udzieliło odpowiedzi na zadane pytanie dotyczące użycia przez nich narkotyków lub innego środka odurzającego kiedykolwiek.

Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek użyć narkotyku lub innego środka odurzającego?



Uzależnienia behawioralne są coraz częściej diagnozowane wśród dzieci i młodzieży. Trzeba je zrozumieć i nauczyć się je rozpoznawać.

Wykorzystywanie osiągnięć technologicznych przez nastolatków (korzystanie z komputera, telefonu komórkowego) przyczynia się do wzrostu możliwości rozwoju w różnorodnych obszarach, daje szeroki dostęp do informacji i umożliwia wykorzystywanie Internetu do rozbudowy kontaktów społecznych w odległych częściach świata. Równocześnie brak zdolności do kontroli pragnienia wykonania czynności z wykorzystaniem nowoczesnych

technologii może przybrać formę nałogu – doprowadzić do rozwoju uzależnienia behawioralnego.

Zjawisko to może dotyczyć także innych zwykłych, codziennych aktywności, takich jak zakupy czy jedzenie. Nie każda czynność, którą wykonujemy często lub nawykowo jest uzależnieniem behawioralnym. Wykonywanie jakiejś czynności, która sprawia dziecku przyjemność, powoduje, że zazwyczaj czuje ono radość, satysfakcję i motywację do dalszego jej wykonywania. Ma poczucie sprawowania nad nią kontroli, tak jak nad swoimi uczuciami. Może w każdym momencie przerwać wykonywanie danej czynności lub ją zakończyć i nie wpłynie to negatywnie na jego samopoczucie ani na inne obszary funkcjonowania. Cechą wspólną zachowań uzależnieniowych jest dążenie do satysfakcji i przeżywania przyjemności, czemu towarzyszy utrata kontroli nad jakimś zachowaniem, co skutkuje brakiem zdolności do oparcia się pragnieniu wykonania konkretnej czynności. Przymusowy charakter działania, oraz jego niezmiennosc mimo negatywnych konsekwencji dominują nad funkcjonowaniem człowieka.

O uzależnieniu od jakiejś czynności mówimy wtedy, gdy jej wykonywaniu towarzyszy wewnętrzny przymus, lub silne pragnienie jej rozpoczęcia i kontynuowania. Osoba nie tylko spędza dużo czasu na wykonywaniu określonej czynności, ale i na wyobrażaniu jej sobie, planowaniu itd. Pojawia się narastająca trudność w kontrolowaniu tych zachowań, następnie zwiększa się tolerancja, czyli osoba odczuwa potrzebę coraz częstszego wykonywania danej czynności, aby osiągnąć ten sam efekt psychologiczny.

Obok oddziaływań kierowanych do uczniów, w których oprócz działań profilaktycznych ukierunkowanych na uzależnienia od substancji psychoaktywnych, nie powinniśmy zapominać o uzależnieniach behawioralnych, a w szczególności o uzależnieniach od Internetu, czy też komputera. Jak wskazują przeprowadzone badania młodzież i w tym zakresie wykazuje zbyt nadmierne korzystanie z sieci. Uczniowie wskazali w badaniach, że czas wolny spędzają na: 18,2% korzysta z telefonu komórkowego i 31,1% surfuje w Internecie.

Dorośli mieszkańcy Gminy Zaniemyśl również wiele swego czasu wolnego spędzają w sieci. 31,0% wskazuje na oglądanie TV. 25,0% czas wolny spędza surfując w Internecie.

Przemoc domowa jest skutkiem wielowiekowego, społecznego przyzwolenia na krzywdzenie osób najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. W wielu środowiskach akceptuje się bicie, stosowanie kar cielesnych i panuje przekonanie o dominującej roli mężczyzny w rodzinie. Ponadto silne przekonanie, że wszystko, co się dzieje w rodzinie należy do sfery prywatności z jednej strony wywołuje poczucie bezkarności osoby stosującej przemoc i

bezradności osoby doznającej przemocy, a z drugiej – nasila niechęć innych osób do ingerowania w „cudze sprawy rodzinne”. W środowiskach charakteryzujących się dużą społeczną akceptacją przemocy, osoby doznające przemocy rzadko mogą liczyć na pomoc i wsparcie osób spoza rodziny, z kolei osoby stosujące przemoc nie muszą obawiać się zewnętrznych nacisków na zmianę zachowań wobec najbliższych.

Osobami doznającymi przemocy są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej alkoholizmem bądź narkomanią, których skutkiem jest często przemoc, odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”.

Procedura „Niebieskiej Karty” prowadzona jest przez Zespół Interdyscyplinarny i obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej.

Skuteczność działań pomocowych w dużej mierze zależy od gotowości osób dotkniętych przemocą domową zarówno do podjęcia decyzji o skorzystaniu ze wsparcia instytucjonalnego rozumianego jako wsparcie instytucji, czy organizacji udzielających pomocy osobom krzywdzonym, lecz także konsekwentnej kontynuacji działań na rzecz poprawy swojego bezpieczeństwa.

Najważniejszymi barierami zidentyfikowanymi jako utrudniające właściwe udzielenie pomocy osobom poszkodowanym pozostają właśnie kwestie związane z postawą i motywacją samej osoby doznającej przemocy do zmiany swojej życiowej sytuacji.

3. Podstawy prawne programu

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),

3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673),
4. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 83, 620),
5. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 450, 620, 637, 1211),
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153),
7. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, (Dz. U. z 2024 r. poz. 1670, z 2025 r. poz. 340),
8. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491, 1761, 1940),
9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).

4. Główne kierunki działań Gminy Zaniemyśl

1. Planowanie cyklicznych działań profilaktycznych mających na celu zmianę postaw dzieci i młodzieży, oraz jej regularne utrwalanie jak również zastępowanie zachowań destruktywnych konstruktywnymi; oraz wspieranie uczniów w zdobywaniu wiedzy nie tylko na temat zagrożeń podejmowanych przez nich zachowań, ale także pomoc w gromadzeniu wiedzy na temat alternatywnych postaw:
 - 1.1. wsparcie rozwoju praktycznych umiejętności uczniów w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, asertywnością, konstruktywnym wyrażaniem emocji i potrzeb, przyjmowania perspektywy innych, oraz empatii;
 - 1.2. wspieranie uczniów w rozwijaniu ich pasji, zainteresowań, oraz w kształtowaniu w nich postaw ukierunkowanych na twórczość, kreatywność i motywację odkrywania nowych rzeczy; o wzmacnianie w uczniach poczucia przynależności, skuteczności i sprawczości;
 - 1.3. kreowanie pozytywnej atmosfery współpracy, umożliwiającej im samodzielne podejmowanie decyzji, branie za nich odpowiedzialności;
 - 1.4. Działania służące poprawie klimatu szkoły.
2. Planowanie szkoleń dla grona pedagogicznego oraz warsztatów profilaktycznych dla

rodziców:

- 2.1. zwrócenie uwagi nauczycieli i opiekunów na specyficzne potrzeby uczniów, które wiążą się ze specyfiką ich rozwoju psychospołecznego;
 - 2.2. budowanie i utrzymanie więzi rodzinnych i dobrych relacji w rodzinie;
 - 2.3. wspieranie zachowań i postaw rodziców, które mogą być pozytywnym przykładem dla dzieci.
3. Zapewnienie dostępu do profesjonalnej pomocy dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych:
- 3.1 współpracy pomiędzy podmiotami działającymi w sferze uzależnień i biorących udział w procedurze „Niebieskiej Karty”;
 - 3.2 bieżąca współpraca z przedstawicielami służb policyjnych i wymiaru sprawiedliwości w formie spotkań interdyscyplinarnych, oraz szkoleń organizowanych dla wszystkich organizacji i podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy;
 - 3.3 działalność punktu konsultacyjnego, który może zorganizować kompleksową pomoc psychologiczną, terapeutyczną, oraz socjalną dla dzieci i dorosłych.
4. Wspieranie działań realizowanych przez organizacje pozarządowe, działające w obszarze leczenia, rehabilitacji, reintegracji, oraz prowadzące działania profilaktyczne w zakresie uzależnień od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych.
5. Warsztaty dla sprzedawców, właścicieli placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych z zakresu prawnych regulacji dotyczących sprzedaży alkoholu małoletnim, a także umiejętności odmawiania sprzedaży napojów alkoholowych,
6. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
7. Prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnych dla mieszkańców Gminy Zaniemyśl, mających na celu poszerzenie ich wiedzy dotyczących miejsc, gdzie można uzyskać pomoc w sytuacji, gdy osoba mierzy się z problemem uzależnienia od alkoholu, substancji psychoaktywnych, czy też uzależnienia od czynności:
- 7.1. rozpowszechnianie ulotek, broszur i plakatów w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej.
8. Bieżące informowanie mieszkańców m.in. poprzez media społecznościowe o miejscach gdzie można skorzystać z pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej, terapeutycznej i prawnej.

9. Prowadzenie systematycznych działań edukacyjnych, dotyczących profilaktyki używania substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych, w tym konferencji, porad, seminariów i szkoleń.
10. Organizowanie lokalnych działań profilaktycznych na rzecz środowiska lokalnego.

4.1. Cele Programu:

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, oraz uzależnień behawioralnych i podejmowania innych zachowań ryzykownych, przez dzieci i młodzież, oraz osoby dorosłe z terenu Gminy Zaniemyśl.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

- **Profilaktyki uniwersalnej** – adresowanej do wszystkich mieszkańców Gminy Zaniemyśl (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka, występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- **Profilaktyki selektywnej** – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- **Profilaktyki wskazującej** – adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód.
- **Terapii** – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem. Realizacja programów terapeutycznych dla osób uzależnionych: program podstawowy, program pogłębiony, program dla DDA, program dla współuzależnionych.
- **Rehabilitacji** – realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

Cel 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających

substancji psychoaktywnych, oraz członków rodzin osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także dotkniętych przemocą domową.

Terapia jest ukierunkowana na radykalną zmianę stylu życia pacjentów, zmianę środowiska i uzyskanie trwałej abstynencji od środków psychoaktywnych. **Osoby korzystające z pomocy terapeutycznej** uczą się życia poprzez społeczną interakcję (głównie w obrębie grupy); nabierają poczucia odpowiedzialności za własne zachowanie, uczą się rozumienia i wyrażania własnych emocji.

Cel leczenia w społeczności terapeutycznej wykracza daleko poza zmianę zachowań – zachowanie jest tylko objawem prawdziwych problemów. W myśl filozofii terapii – **osoba uzależniona** musi zmienić negatywny obraz siebie na pozytywny, nauczyć się konstruktywnego radzenia sobie ze stresem i umiejętności cieszenia się z życia po to, by zmniejszyć niebezpieczeństwo powrotu do autodestruktywnych zachowań z przeszłości.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla mieszkańców Gminy, w tym dla osób uzależnionych,
2. Prowadzenie konsultacji psychologicznych dla mieszkańców Gminy, w tym dla osób uzależnionych
3. Prowadzenie konsultacji specjalistycznych dla osób uzależnionych,
4. Dofinansowanie programów rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych, po zakończonych programach terapii uzależnień,

REALIZATORZY ZADANIA

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt konsultacyjny,
- Psycholog,
- Lekarz/konsultacje specjalistyczne (biegły sądowy),

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- Liczba konsultacji w punkcie konsultacyjnym,
- Liczba mieszkańców Gminy, które skorzystały z pomocy w Punkcie Konsultacyjnym,

- Liczba osób uzależnionych, które skorzystały z pomocy w Punkcie Konsultacyjnym,
- Liczba konsultacji psychologicznych,
- Liczba mieszkańców Gminy, które skorzystały z pomocy psychologicznej,
- Liczba osób uzależnionych, które skorzystały z pomocy psychologicznej,
- Liczba konsultacji specjalistycznych,
- Liczba osób uzależnionych, które skorzystały z pomocy specjalistycznej,
- Liczba programów rehabilitacyjnych,
- Liczba osób, które uczestniczyły w programach rehabilitacyjnych.

TERMIN REALIZACJI: 2026 – 2029

Cel 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową wsparcia psychologicznego, społecznego i prawnego.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób współuzależnionych ze środowisk zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych,
2. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego – świetlic opiekuńczo-wychowawczych,
3. Realizacja programów dla osób współuzależnionych i dzieci ze środowisk zagrożonych uzależnieniem,
4. Konsultacje psychologiczne dla osób współuzależnionych,
5. Konsultacje prawne dla osób współuzależnionych.

REALIZATORZY ZADANIA

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przy współpracy z:

1. Placówkami wsparcia dziennego – świetlicami opiekuńczo-wychowawczymi,
2. Punktem konsultacyjnym,
3. Psychologiem,
4. Prawnikiem.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- Liczba konsultacji w punkcie konsultacyjnym,
- Liczba osób, które skorzystały z pomocy w punkcie konsultacyjnym,
- Liczba placówek wsparcia dziennego,
- Liczba uczestników zajęć,
- Liczba programów,
- Liczba uczestników programów, w tym dorosłych, a w szczególności osób współuzależnionych
- Liczba dzieci uczestniczących w programach,
- Liczba konsultacji psychologicznych,
- Liczba osób, które skorzystały z pomocy psychologicznej,
- Liczba konsultacji z prawnikiem,
- Liczba osób, które skorzystały z konsultacji z prawnikiem.

TERMIN REALIZACJI: 2026 – 2029

Cel 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie profilaktycznych, pozalekcyjnych zajęć w zakresie sportu i rekreacji, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych.

Profilaktyka jest szczególną procedurą działania, której istotą jest przeciwdziałanie zagrożeniom, których wystąpienie lub spotęgowanie w przyszłości wydaje się być bardzo prawdopodobne. W warunkach naszego kraju optymalnym obszarem dla wypracowania i wdrażania działań profilaktycznych czy działań typu ograniczania szkód związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych jest poziom gminy.

Działania w profilaktyce uzależnień obejmują edukację, rozwijanie umiejętności życiowych (radzenia sobie ze stresem, asertywności, budowania relacji), wzmacnianie

czynników chroniących (np. więzi rodzinnych i szkolnych, pozytywnych zainteresowań w tym rozwijanie pasji, celów życiowych i zdrowych sposobów spędzania wolnego czasu bez używek) oraz eliminowanie czynników ryzyka (np. ograniczanie dostępności substancji, modyfikację środowiska). Profilaktyka jest skierowana do różnych grup, w tym młodzieży i dorosłych, a jej celem jest zapobieganie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych i zachowań.

Profilaktyka uzależnień polega na:

- eliminowaniu lub redukowaniu wpływu znaczących czynników ryzyka używania i nadużywania substancji psychoaktywnych / problemów behawioralnych,
- osłabianiu/kompensowaniu zagrożeń (czynników ryzyka) poprzez działanie czynników chroniących.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Realizacja projektów i programów edukacyjnych, wychowawczych, interwencyjnych, oraz profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii, oraz uzależnień behawioralnych, w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) opartej na naukowych podstawach.
2. Organizowanie działań profilaktycznych z elementami pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Gminy,
3. Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki związanej z uzależnieniami behawioralnymi, poprzez prowadzenie warsztatów i szkoleń dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców szkół Gminy Zaniemyśl.
4. Organizowanie warsztatów i szkoleń w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych dla jednostek i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, w tym dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników placówek wsparcia dziennego – świetlic opiekuńczo-wychowawczych, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu Interdyscyplinarnego, przedstawicieli Policji, przedstawicieli Ośrodków Kształcenia Kierowców, oraz innych osób realizujących gminny program,
5. Zwiększenie indywidualnych potrzeb i umiejętności w zakresie radzenia sobie z negatywnymi emocjami: złością, agresją, nudą, przygnębieniem, poczuciem odrzucenia lub skrzywdzenia osób/instytucji zaangażowanych w realizację niniejszego programu.

6. Organizowanie warsztatów i szkoleń w zakresie ograniczenia stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP,
7. Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych,
8. Inicjowanie programów i zajęć w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym w placówkach wsparcia dziennego – świetlicach opiekuńczo-wychowawczych,
9. Zakup i wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień behawioralnych,
10. Organizowanie i inicjowanie edukacji publicznej (szkolenia, warsztaty) w zakresie spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych (FASD),
11. Organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych,
12. Organizowanie szkoleń edukacyjnych w zakresie problemów dotyczących uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych i przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy wobec osób starszych,
13. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć w placówkach wsparcia dziennego – świetlicach opiekuńczo-wychowawczych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych.
14. Organizowanie alternatywnych miejsc twórczego spędzania czasu wolnego o charakterze profilaktycznym, bez używek i alkoholu z instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz stowarzyszeniami realizującymi działania profilaktyczne na terenie Gminy Zaniemyśl,
15. Rozwijanie i rozbudowywanie zainteresowań, wykorzystywanie zasobów i miejsc na przyjemne spędzanie czasu wolnego, budowanie więzi rodzinnych i pomocowych ukierunkowanych na popularyzację zdrowego stylu życia wolnego od używek, alkoholu, przemocy i hejtu,

REALIZATORZY ZADANIA

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przy współpracy z:

1. Placówkami oświatowymi zlokalizowanymi na terenie Gminy Zaniemyśl,
2. Placówkami wsparcia dziennego – świetlicami opiekuńczo-wychowawczymi,
3. instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz stowarzyszeniami realizującymi działania profilaktyczne na terenie Gminy Zaniemyśl.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- Liczba projektów i programów profilaktycznych,
- Liczba dzieci uczestniczących w projektach i programach profilaktycznych,
- Liczba działań profilaktycznych,
- Liczba osób uczestniczących w działaniach profilaktycznych,
- Liczba szkoleń,
- Liczba kampanii lokalnych i ogólnopolskich,
- Liczba materiałów informacyjno-edukacyjnych,
- Liczba uczestników zajęć informacyjno-edukacyjnych,
- Liczba uczestników zajęć w placówkach wsparcia dziennego - świetlicach opiekuńczo-wychowawczych.
- Liczba alternatywnych miejsc twórczego spędzania czasu wolnego,
- Liczba uczestników,
- Liczba warsztatów z zakresu wzmacniania indywidualnych potrzeb i umiejętności,

TERMIN REALIZACJI: 2026 - 2029

Cel 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy domowej. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w ramach ustawy z dnia 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (art. 4.1. zadanie 32 – przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym – konkursy)
2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi m. in. w zakresie organizowania kampanii promujących zdrowy styl życia poprzez ograniczenie spożywania alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych,

3. Współpraca z Policją w programie dotyczącym przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców,
4. Współdziałanie w realizacji programu edukacyjnego dla kandydatów na kierowców.

REALIZATORZY ZADANIA

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Organizacje pozarządowe,
- Policja,
- Ośrodki szkolenia kierowców.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- Ilość kampanii organizowanych przy współudziale organizacji pozarządowych,
- Liczba uczestników kampanii współorganizowanych przez organizacje pozarządowe,
- Ilość kampanii organizowanych przy współudziale Policji,
- Liczba uczestników kampanii współorganizowanych przez Policję,
- Ilość programów edukacyjnych,
- Liczba uczestników programów edukacyjnych,
- Liczba konkursów.

TERMIN REALIZACJI: 2026 - 2029

Cel 5.

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Podjęmowanie działań profilaktycznych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,
2. Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w celu wykrywania naruszeń ustawy,
3. Organizowanie warsztatów i szkoleń dla właścicieli i sprzedawców napojów alkoholowych, z uwzględnieniem przepisów określających zasady prowadzenia reklamy i promocji napojów alkoholowych,

4. Podejmowanie działań interwencyjnych, w przypadku zakłóceń ładu i porządku publicznego przez osoby będące pod wpływem alkoholu, lub innych substancji psychoaktywnych, oraz będących sprawcami przemocy domowej,

REALIZATORZY ZADANIA

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Posterunek Policji w Zaniemyślu.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- Liczba zaplanowanych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- Liczba zrealizowanych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- Liczba szkoleń dla właścicieli i sprzedawców napojów alkoholowych,
- Liczba sprzedawców objętych działaniami,
- Liczba interwencji,

TERMIN REALIZACJI: 2026 - 2029

Cel 6.

Podejmowanie działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa porządku publicznego, poprzez wzrost samokontroli.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Zapewnienie możliwości samodzielnego i bezpłatnego sprawdzenia stanu trzeźwości mieszkańców, poprzez zakup alkomatu i umieszczenie urządzenia w miejscu ogólnodostępnym.

REALIZATORZY ZADANIA

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- Liczba pomiarów stanu trzeźwości na rok kalendarzowy.

5. Realizacja Programu

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzi się realizację działań na szczeblu lokalnym jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Program jest uchwalany przez Radę Miejską w Zaniemyślu.

Zadania ujęte w gminnym programie są koordynowane przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Program realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami, w tym:

- Urząd Miasta i Gminy Zaniemyśl,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu, z siedzibą w Łęknie,
- Policję,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Placówki oświatowe zlokalizowanymi na terenie Gminy Zaniemyśl,
- Punkt konsultacyjny,
- Placówki wsparcia dziennego – świetlice opiekuńczo-wychowawcze,
- Gminny Ośrodek Kultury w Zaniemyślu,
- Placówki służby zdrowia,
- Sąd Rejonowy w Środzie Wielkopolskiej,
- instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz stowarzyszeniami,
- Prokuratura Rejonowa w Środzie Wielkopolskiej,
- Ośrodki szkolenia kierowców,
- Biblioteka Publiczna.

1. Adresaci Programu:

- a) mieszkańcy Gminy Zaniemyśl,
- b) dzieci, młodzież Gminy Zaniemyśl i ich rodziny,
- c) kadra pedagogiczna szkół, pedagogzy oraz psycholodzy szkolni,
- d) instytucje i organizacje pozarządowymi oraz stowarzyszenia,
- e) osoby uzależnione oraz pijące szkodliwie i ryzykownie oraz ich rodziny.

2. **Środki finansowe** na realizację programu pochodzą z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Opłaty te stanowią dochód gminy, **który wykorzystany jest na realizację programu i nie może być przeznaczony na inne cele** (art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).
3. Decyzję o przeznaczeniu środków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmie Burmistrz Miasta i Gminy Zaniemyśl.

Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w Gminnym Programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobywane podczas realizacji tych zadań pozwalają na coraz pełniejsze obejmowanie zasięgiem działań tych środowisk, które są najbardziej podatne na występowanie zagrożeń i problemów dotyczących patologii społecznych.

Kluczową rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na szczeblu lokalnym ustawodawca powierzył Pełnomocnikowi Burmistrza ds. uzależnień i przeciwdziałania przemocy, przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powoływaną przez Burmistrza Miasta i Gminy Zaniemyśl (art.4 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

4. Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy w szczególności:
 - 1) Inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu.
 - 2) Współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
 - 3) Prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązaniu problemów alkoholowych.

- 4) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakresie leczenia odwykowego, w tym:
- motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,
 - udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
 - kierowanie osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na badania do biegłych,
 - kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - udział w postępowaniu sądowym.
 - wszczynanie procedury Niebieskiej Karty oraz przekazywanie formularza do Zespołu Interdyscyplinarnego, po jego wypełnieniu,
 - bieżąca współpraca z Punktem konsultacji psychologicznych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz dla ofiar przemocy,
- 5) Wydawanie opinii o zgodności z uchwałami Rady Miejskiej w Zaniemyślu o lokalizacji i limicie punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art.18 ust.8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 6) Udział w kontrolowaniu przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z przepisami ustawy.
- 7) Uczestniczenie w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- 8) Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkotykowych i przeciwdziałania zjawisku przemocy, a w szczególności:
- a) opracowanie projektu programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, oraz projektów uchwał Rady Miejskiej,
 - b) inicjowanie i współrealizowanie działań związanych z realizacją programu,
 - c) rozpatrywanie spraw związanych z realizacją programu,
 - d) rozpatrywanie i opiniowanie sprawozdań i informacji z wykonania programu.

5. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 1) Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Komisji:
 - a) Udział w posiedzeniach Komisji,
 - b) Udział w pracach grup diagnostyczno-pomocowych oraz posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego,
 - c) Udział w kontrolach placówek handlowych i gastronomicznych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania prawa,
 - d) Realizacji procedury sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego,
 - e) Reprezentowania Komisji w sądzie w ramach procedury sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego,
 - f) Opiniowania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 2) Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt. płatne jest na podstawie list obecności.
- 3) W przypadku udziału w naradach, szkoleniach przez członków Komisji poza terenem Gminy Zaniemyśl, przysługuje zwrot kosztów podróży na zasadach przysługujących pracownikowi Urzędu Miasta i Gminy Zaniemyśl podczas podróży służbowej,
- 4) Wynagrodzenie członków Komisji ustala się na kwotę 250,00 zł brutto,
- 5) Wynagrodzenie dla Przewodniczącego Komisji za udział w poszczególnych pracach Komisji wynosi 350,00 zł brutto.

6. Sposób monitorowania i sprawozdawczości

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 obejmuje zasięgiem czasowym okres czterech lat i zakłada ciągłość realizacji wyznaczonych kierunków działań.

Cel główny i cele szczegółowe, które zostały wyznaczone w niniejszym Programie dotyczą najważniejszych problemów związanymi z uzależnieniami, w tym uzależnieniami behawioralnymi na terenie Gminy Zaniemyśl.

Realizacji określonych celów determinuje konieczność zaangażowania wszystkich możliwych zasobów. Rozwijanie i utrzymanie systemu pomocy wymaga zintegrowanych działań wszelkich podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.

Monitorowanie i ewaluacja niniejszego Programu stanowi podstawowy warunek wdrożenia. Z uwagi na powyższe, corocznie sporządzany będzie raport z realizacji celów oraz kierunków działania, który zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przekładany będzie przez Burmistrza Miasta i Gminy Zaniemyśl, Radzie Miejskiej w Zaniemyślu, do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Wobec potencjalnych zmian zarówno w obszarze ogólnokrajowym, regionalnym lub lokalnym, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi, niniejszy Program, może ulec pewnym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze Uchwały Rady Miejskiej.

Słowniczek:

ESPAD - [European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs](#), czyli Europejskiego Programu

Badań Ankietowych w Szkołach na temat Używania Alkoholu i Narkotyków.

DDA – Dorosłe Dziecko Alkoholików

NSP - Nowa substancja psychoaktywna

FASD - Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

Uzasadnienie
do Uchwały Nr Rady Miejskiej w Zaniemyślu
z dnia

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata
2026 - 2029**

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (t.j. Dz. U. z 2023 roku, poz. 2151) oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 roku, poz. 1939) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii należy do zadań własnych gminy. Realizacja zadań wynikających z wyżej wymienionych ustaw jest określona w postaci programu, zaś kompetencja do jego uchwalenia została zastrzeżona dla rady gminy.

Burmistrz

Grzegorz Grała